

Obsah

Úvod	9
1. Andragogické myšlení: vývoj a základní pojmy	11
1.1 Pojem „andragogika“ a jeho možné významy	11
1.2 Rozvoj myšlení o výchově a vzdělávání	13
1.3 Základní pedagogické a andragogické pojmy	15
2. Vznik, rozvoj a dnešní stav vzdělávání dospělých	22
2.1 Rozvoj vzdělávání dospělých	22
2.2 Sociální souvislosti moderního vzdělávání	22
2.3 Vzdělávání dospělých jako sociální hnutí	24
2.4 Kompenzační funkce vzdělávání dospělých	25
2.5 Lidová osvěta, vzdělávání dospělých, další vzdělávání	26
2.6 Vznik českého vzdělávání dospělých	29
2.6.1 Vzdělávání dospělých po vzniku Československa v roce 1918	30
2.6.2 Vzdělávání dospělých po roce 1948	33
2.7 Význam šedesátých a sedmdesátých let pro rozvoj vzdělávání dospělých	34
2.8 Současná situace ve vzdělávání dospělých	35
3. Andragogika jako věda	40
3.1 Důvody rozvoje andragogiky jako samostatné vědní disciplíny	40
3.2 Charakter andragogické vědy a její specifika	41
3.2.1 Andragogika a vědy o výchově	47
3.2.2 Andragogika M. Knowlese	49
3.2.3 Širší a užší pojetí andragogiky – integrální andragogika	50
3.2.4 Andragogické disciplíny a jejich stav v ČR	53
3.3 Předmět andragogických teorií a výzkumu	55
3.4 Andragogika a pedagogika	57
3.5 Andragogická teorie a andragogická praxe	58
4. Funkce vzdělávání dospělých – makrosociální pohled	62
4.1 Pohled ekonomických věd	67
4.1.1 Teorie humánního kapitálu	69

5. Institucionalizace vzdělávání a učení se dospělých	72
5.1 Mění se vliv institucí	72
5.2 Instituce v andragogickém myšlení	73
5.3 Sebeřízené učení	76
6. Organizace vzdělávání dospělých	87
6.1 Problematika výzkumu organizací vzdělávání dospělých	87
6.2 Hranice tvorby systému vzdělávání dospělých	88
7. Dospělý a vzdělávání dospělých v socializačních teoriích	93
8. Dospělý v andragogice	101
8.1 Motivace k učení	104
9. Cílové skupiny ve vzdělávání dospělých	108
10. Profesionalizace andragogické práce	113
10.1 Profesionalizace a zvyšování kvality andragogické práce	114
10.2 Dosavadní vývoj andragogických povolání	114
10.3 Andragogické kvalifikace a kompetence	117
10.4 Cesty k andragogickému povolání	119
10.5 Příprava andragoga v jednooborovém studiu na vysoké škole	119
10.6 Obsahové zaměření andragogického studia	120
10.7 Kvalifikace a kompetence v přípravě andragoga v rámci jednooborového studia na vysoké škole	122
10.8 Základní problémy vysokoškolského studia andragogiky	123
10.9 Shrnutí	125
11. Kurikulum a didaktika ve vzdělávání dospělých	127
11.1 Obecné úvahy	127
11.2 Kurikulum a obecné cíle vzdělávání dospělých	129
11.2.1 Problém zaměření na osobnost nebo na společenské požadavky při určování vzdělávacích cílů	131
11.2.2 Filozofické zdůvodnění cílů a realita současného vzdělávání dospělých	133
11.2.3 Současné preferované cíle vzdělávání dospělých	137
11.3 Didaktika a tvorba kurikula v andragogických tradicích	138
11.4 Trendy vývoje kurikula	142
12. Stát a vzdělávání dospělých	143
12.1 Historický vývoj	143

12.2	Směry intervenční politiky státu	146
12.3	Vliv politiky na andragogickou diskusi	148
12.3.1	Znalostní společnost	149
12.4	Kompetence v pojetí andragogiky a ve vzdělávací politice	151
13.	Politické a občanské vzdělávání	156
14.	Profesní vzdělávání dospělých	158
14.1	Svět práce v pedagogice a andragogice	158
14.2	Význam dalšího odborného vzdělávání	159
14.3	Přístupnost dalšího vzdělávání	160
14.4	Specifika vzdělávání určitých skupin	161
14.5	Trendy dalšího odborného vzdělávání	163
Literatura		166